

Mnenje Odbora regij – Peto poročilo o koheziji

(2011/C 166/07)

ODBOR REGIJ

- z zadovoljstvom ugotavlja, da bo prihodnja kohezijska politika lahko zajela vse evropske regije, ne glede na njihovo stopnjo razvoja, in podpira oblikovanje nove vmesne kategorije regij na podlagi načela enake obravnave teh regij;
- želi, da bi se pri izvajanju in ocenjevanju kohezijske politike upoštevali kazalniki, ki dopolnjujejo BDP, s čimer bi bila bolje izražena stopnja razvoja vsake regije;
- ponovno izraža željo, da bi ESS ostal del strukturnih skladov v okviru kohezijske politike, in meni, da mora biti njegova uporaba regionalizirana;
- želi, da bi bil cilj teritorialnega sodelovanja predvsem finančno bolj okrepljen, in priporoča, da se finančna sredstva za različne programe razdeljujejo na evropski in ne na nacionalni ravni;
- podpira splošno načelo povezovanja med kohezijsko politiko in cilji strategije Evropa 2020 ter opozarja, da kohezijska politika ne sme zgolj služiti tej strategiji, saj ima lastne cilje, zapisane v Pogodbi;
- izraža željo, da bi se cilj teritorialne kohezije odrazil v določitvi teritorialne osrednje točke v sklopu nabora EU, ki bi dopolnjevala teme, povezane s strategijo Evropa 2020;
- podpira pripravo skupnega strateškega okvira in predlaga, da se v skladu z načelom upravljanja na več ravneh v pogodbe o razvojnem in naložbenem partnerstvu v vseh državah članicah vključijo lokalne in teritorialne oblasti;
- nasprotuje določbam o t. i. zunanji makroekonomski pogojenosti in predlogu oblikovanja rezerve za uspešnost; se strinja, da je treba vzpostaviti nove oblike finančne pogojenosti, ki bi bile vezane na rezultate, pod pogojem, da so izbrana merila splošna, pravična, sorazmerna in temelječa na načelu enake obravnave.

Poročevalec	Michel DELEBARRE (FR/PES), župan mesta Dunkerque
Referenčni dokument	Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru, Odboru regij in Evropski investicijski banki – Sklepi petega poročila o ekonomski, socialni in teritorialni koheziji: prihodnost kohezijske politike COM(2010) 642 konč.

I. POLITIČNA PRIPOROČILA

ODBOR REGIJ

Splošne ugotovitve

1. pozdravlja objavo petega poročila o ekonomski, socialni in teritorialni koheziji, ki predstavlja **dobro osnovo za razpravo** o smernicah kohezijske politike po letu 2013;

2. priznava pomembno analizo, ki jo je opravila Evropska komisija v tem poročilu o koheziji, ki je prvo po uveljavitvi Lizbonske pogodbe, zlasti na področju priznanja teritorialne kohezije kot enega izmed ključnih ciljev Unije. Obžaluje pa, da se poročilo osredotoča predvsem na statistične podatke izpred **finančne, gospodarske in socialne krize**, ki Evropsko unijo ogroža od leta 2008. Zato zahteva, naj naslednje programsko obdobje temelji na statističnih podatkih za obdobje po krizi, Svet in države članice pa poziva, naj vse možne napore vložijo v politični in upravni načrt za doseg tega cilja. Poleg tega to dejstvo poudarja potrebo po uporabi drugih dopolnilnih kazalnikov, ki bodo bolj posodobljeni, da se ugotovi dejansko stanje razvoja regij, saj rast BDP sama po sebi ne bo odražala dejanskih posledic krize. Odbor regij je v zvezi s tem že izrazil stališče v mnenju „Merjenje napredka preko meja BDP“. V mnenju se predlagata dva celovita kazalnika, ki bosta na voljo na kratek rok, kot sta globalni okoljski indeks in družbena raziskava, usklajena na regionalni ravni;

3. z zadovoljstvom opaža **napredek kohezijske politike**, ki je omogočila gospodarsko rast in nastanek delovnih mest, povečanje človeškega kapitala, izgradnjo ključne infrastrukture na lokalnih in regionalnih ravneh in boljše varstvo okolja; poudarja, da se kohezijski politiki priznava tudi njen učinek vzvoda za konkurenčnost in inovacije, zlasti zaradi njene zmožnosti, da mobilizira potencial zasebnega sektorja;

4. ugotavlja, da kljub napredku, ki ga je pri zmanjšanju neenakosti dosegla kohezijska politika, **ostajajo bistvena neravnovesja** med evropskimi regijami in znotraj regij, tj. razlike v razvoju infrastrukture, dohodkih ter kakovosti javnih storitev in dostopu do njih, ki jih še poudarjajo zlasti različno

močan vpliv gospodarske in finančne krize ter vse bolj izraziti izzivi, kot so globalizacija, brezposelnost (zlasti med mladimi), staranje prebivalstva, podnebne spremembe in energetska odvisnost;

5. zato vztraja, da morajo biti za kohezijsko politiko na voljo **sredstva** v višini zastavljenih ciljev, ki bodo okrepila delovanje na ravni držav članic ter na regionalni in lokalni ravni, da bo resnično mogoče ponovno vzpostaviti ekonomsko, socialno in teritorialno ravnovesje med evropskimi regijami;

6. opozarja, da **evropska dodana vrednost** kohezijske politike temelji predvsem na:

- **solidarnostnem** pristopu, ki podpira uravnotežen razvoj v vsej Uniji;
- **strateškem** pristopu, tj. z ugotovitvijo ključnih ciljev, prilagojenih potrebam lokalne in regionalne ravni ter njenega prebivalstva;
- **celostnem** pristopu s sinergijo med sektorskimi politikami;
- **medsektorskem** pristopu različnih politik, ki vplivajo na lokalno in regionalno raven;
- **teritorialnem** pristopu, temelječem na ugotavljanju in izpostavljanju močnih in šibkih točk posamezne regije;
- **večletnem** pristopu, tj. z opredelitvijo kratko-, srednje- in dolgoročnih ciljev;
- **partnerskem** pristopu, ki pri pripravi in izvajanju operativnih programov združuje evropsko, nacionalne, regionalne in lokalne ravni ter socialno-ekonomske akterje na lokalnih in regionalnih ravneh;

7. opozarja, da zaradi edinstvenega pristopa kohezijska politika bolj kot katera koli druga politika Evropske unije evropskemu povezovanju omogoča prepoznavnost v regijah in med državljani, saj prinaša prilagojen in usklajen odziv na njihove potrebe.

Pot do nove strukture kohezijske politike

Skupna kohezijska politika za vse regije, prilagojena njihovi stopnji razvoja

ODBOR REGIJ

8. z zadovoljstvom ugotavlja, da peto poročilo o koheziji potrjuje, da bo prihodnja kohezijska politika lahko zajela **vse evropske regije**, ne glede na njihovo stopnjo razvoja. S tega vidika poudarja, da se bodo morali strukturni skladi osredotočiti predvsem na najmanj razvite evropske regije, vseeno pa zagotoviti nepogrešljivo podporo drugim regijam in jih spodbuditi na poti h konkurenčnosti, zaposlovanju, socialni vključenosti in trajnostnemu razvoju ter tako spodbujati skladen razvoj celotne EU;

9. meni, da je treba predvideti oblikovanje **nove vmesne kategorije** regij, katerih BDP se giblje med 75 in 90 % BDP Skupnosti. Ta sistem naj bi omejil učinek praga 75 % BDP Skupnosti (sedanji prag upravičenosti med ciljema konvergence in konkurenčnosti) in zagotovil enako obravnavo teh regij. Pri tem je treba upoštevati težave regij, ki od leta 2013 prvič ne bodo zajete v cilj konvergence, pa tudi tistih, ki imajo kljub upravičenosti do cilja konkurenčnosti v sedanjem programskem obdobju še vedno strukturne socialno-ekonomske težave pri doseganju ciljev strategije Evropa 2020 in ki so izpostavljene notranjim regionalnim razlikam. Oblikovanje te kategorije ne bo smelo škodovati regijam, ki so trenutno zajete v cilju konvergence ali konkurenčnosti ali v postopno uvajanje (*phasing-in*) ali postopno izločanje (*phasing-out*);

10. znova poziva, naj se **poleg BDP** uporabijo **dodatna merila**, zlasti za izvajanje in ocenjevanje programov, s čimer bi bili bolj izraženi stopnja razvoja vsake regije in posebni problemi socialne in teritorialne kohezije v regiji (podregionalna neenakost, različni dohodki, stopnje brezposelnosti, dostopnost do storitev splošnega pomena, dostopnost in interoperabilnost prevoznih sredstev, kakovost okolja, družbena blaginja, stopnja izobrazbe itd.). Vmesni pregled programskega obdobja (5+5) mora biti priložnost za to, da se upoštevajo ta nova merila, ki dopolnjujejo BDP. Evropsko komisijo zato poziva, naj na podlagi dejavnosti EUROSTAT, ORATE⁽¹⁾ in OECD pripravi seznam **teritorialnih, socialnih in okoljskih kazalnikov razvoja** za uporabo na podregionalni ravni.

Krepitev celostnega pristopa

ODBOR REGIJ

11. podpira **celostni pristop** v okviru kohezijske politike, s čimer bi spodbudili dopolnjevanje vseh skladov (Kohezijski sklad, ESRR, ESS, EKSRP in ESR) in olajšali njihovo izvajanje

⁽¹⁾ Mreža za spremljanje evropskega prostorskega načrtovanja (ORATE/ESPON).

s pomočjo celostnega pristopa. Priporoča, da se za vsak sklad jasno opredeli področje delovanja in tudi povezanost z ukrepi iz drugih skladov EU, npr. na področju prometa ali okolja, tako s strateškega kot tudi operativnega vidika. Opredeliti je treba jasne smernice na evropski ravni in vzpostaviti usklajevalne strukture na nacionalni in podnacionalni ravni;

12. želi izvedeti podrobnosti v zvezi z **izvedbenimi določbami Evropskega socialnega sklada (ESS)** in meni, da je treba ESS že zdaj vključiti v strukturne sklade v okviru kohezijske politike. Nadalje meni, da bi bilo potrebno tesnejše sodelovanje med ESS in ESRR. Odbor zato spodbuja uporabo navzkrižnega financiranja in izvajanje operativnih programov, ki se financirajo iz več skladov (ESRR in ESS);

13. meni, da če mora ESS prispevati k doseganju ciljev strategije Evropa 2020 in evropske strategije zaposlovanja, **mora biti njegova uporaba regionalizirana** in v celoti vključena v okvir kohezijske politike na podlagi potreb, ki so bile ugotovljene na lokalni in regionalni ravni⁽²⁾. Odbor z zadovoljstvom ugotavlja, da belgijsko predsedstvo v svojih sklepih neformalne seje⁽³⁾ ministrov za kohezijsko politiko priporoča krepitev regionalne razsežnosti ESS in tudi njegove prepoznavnosti ter tako njegovega povezovanja z regionalnimi ekonomsko-socialnimi strategijami;

14. želi, da bi se **prepoznavnost projektov, ki jih financira ESS**, izboljšala s pomočjo bolj regionaliziranega izvajanja, ki bi temeljilo na posebnih, konkretnih lokalnih potrebah, da se poveča njihova prepoznavnost, kar bo dopolnilo prizadevanja na področju komunikacijskih dejavnosti in ozaveščanja, financiranih v okviru tehnične pomoči na evropski, nacionalni in regionalni ravneh;

15. meni, da mora **delitev sredstev iz ESRR/ESS** temeljiti na deležu, opredeljenem na nacionalni ravni, da se zagotovi primerna višina finančnih sredstev ESS za naloge ekonomske in socialne kohezije v posameznih državah članicah in regijah. Odbor regij predlaga, da v okviru tako določenih meja države članice na nacionalni ravni sredstva iz strukturnih skladov (Evropski sklad za regionalni razvoj (ESRR) in ESS) razdelijo v sodelovanju z regionalnimi in lokalnimi oblastmi;

16. meni, da je treba spodbujati **prožnost ESRR in ESS** in jo v prihodnosti poenostaviti, predvsem prek novega skupnega strateškega okvira in zlasti v okviru pristopov lokalnega razvoja in celostnega načrtovanja mest in lokalnih oblasti⁽⁴⁾. Poleg tega poziva Evropsko komisijo, naj v prihodnjih zakonodajnih predlogih predvidi podoben sistem za ESRR in Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja (EKSRP), da bi zagotovila bolj celosten pristop na podeželski ravni.

⁽²⁾ Mnenje o prihodnosti Evropskega socialnega sklada po letu 2013 – CdR 370/2010 (poročevalka: Catuscia Marini, IT/PES).

⁽³⁾ Neformalna seja ministrov v Liègeu 22. in 23. novembra 2010.

⁽⁴⁾ Člen 8 uredbe (ES) št. 1080/2006 o trajnostnem razvoju mestnih območij.

Okrepljeno teritorialno sodelovanje

ODBOR REGIJ

17. podpira **omembo teritorialnega sodelovanja**, ki bi ohranila njegovo sedanjo tridelno strukturo, vendar obžaluje, da ni bolj podrobno razdelana. V tem smislu želi, da bi bil cilj bolj okrepljen:

— s povišanjem finančnih sredstev, namenjenih teritorialnemu sodelovanju;

— s posebnimi pravili, primernejšimi za programe teritorialnega sodelovanja, s pomočjo povečanja tehnične pomoči na lokalni ravni, poenostavitve pravil revizije in nadzora, uporabne in prilagojene določitve pavšala za posredne stroške, opredelitve pravil za upravičenost do sredstev Skupnosti itd.;

— s predlogi, s katerimi bi se izboljšalo upravljanje teh programov;

18. priporoča **razdelitev finančnih sredstev za programe teritorialnega sodelovanja na evropski ravni** in ne na nacionalni. Upravičenci do teh programov bi morali natančneje pojasniti rezultate in dodano vrednost projektov teritorialnega sodelovanja v regijah s prenosom dobrih praks ter strokovnega znanja in izkušenj. Odbor želi dati prednost strateškemu in celostnemu pristopu na ravni področij sodelovanja in se pri tem izogniti temu, da bi nacionalna raven kakor koli razmišljala o finančnem povračilu;

19. prosi Komisijo, da v prihodnjih zakonodajnih predlogih predvidi določbe, ki bodo omogočale uporabo sredstev **ESS** za programe **teritorialnega sodelovanja** za financiranje ukrepov, ki spadajo v njegovo področje delovanja;

20. poziva k **resnični komplementarnosti med tremi cilji kohezijske politike**. Ukrepi Unije na čezmejni, transnacionalni in medregionalni ravni morajo dopolnjevati ukrepe v zvezi z regionalnimi programi, ki se izvajajo v okviru ciljev „konvergence“ in „regionalne konkurenčnosti in zaposlovanja“. Nadalje bi bilo mogoče spodbuditi opredelitev osrednjih točk ali ukrepov, namenjenih teritorialnemu sodelovanju v regionalnih programih, zlasti da bi se omogočilo financiranje čezmejnih ali transnacionalnih strukturnih projektov. Prav tako bi bilo treba proučiti, kako bolje uskladiti tri področja cilja „teritorialno sodelovanje“;

21. poudarja, da je treba **bolje povezati programe teritorialnega sodelovanja s teritorialnimi strategijami**, pripravljenimi na podlagi skupne volje akterjev posamezne regije⁽⁵⁾. Meni, da transnacionalni programi lahko v tem pogledu podprejo obstoječe makroregionalne strategije, pod pogojem,

da se pojem makroregionalne strategije dodatno razširi. Čezmejni programi bodo prav tako lahko podprli evroregionalne in evrometropolitanske strategije, ki se sedaj izvajajo. Odbor zato zahteva znatno zvišanje omejitve razdalje 150 km, ki se uporablja pri razvrščanju otokov kot obmejnih regij;

22. poziva Evropsko komisijo, da olajša nova teritorialna partnerstva s poenostavitvijo in izboljšanjem načina upravljanja programov medregionalnega sodelovanja. Poleg tega, da zagotavlja usklajen pristop k skupnim problemom, boljše **medregionalno sodelovanje** dokazuje, da inovativnih rešitev ne omejujejo obstoječe teritorialne meje;

23. opozarja, da **Evropsko združenje za teritorialno sodelovanje (EZTS)**⁽⁶⁾ **ostaja dragoceno orodje** za lažje sodelovanje, zlasti v okviru čezmejnega sodelovanja. Meni, da bi bilo treba uredbo o EZTS poenostaviti in pri prihodnjem oblikovanju programov prilagoditi glede na izkušnje iz sedanjega obdobja. Te poenostavitve bi se lahko nanašale zlasti na predpise o upravljanju kadrov in davčnega režima EZTS ter skrajšanje trajanja tekočih postopkov. Sicer pa spodbuja bolj sistematično dodelitev globalnih subvencij združenjem EZTS, da bi lahko postali neposredni upravitelji strukturnih skladov;

24. poziva Evropsko komisijo, naj izboljša obstoječe **sodelovanje na zunanjih mejah**. Zlasti je treba poenostaviti postopke in ustvariti več sinergij med ukrepi ESRR, Evropskega instrumenta sosedstva in partnerstva ter Evropskega sklada za razvoj (ESR);

25. poudarja pomen teritorialnega sodelovanja za najbolj oddaljene regije, saj je to vprašanje zaradi njihove geografske lege na najbolj oddaljenih zunanjih mejah EU nujno. Poziva k izvajanju **akcijskega načrta za razširjeno sosedstvo**, da se doseže boljša vključenost teh regij v njihovo geografsko okolje.

Strateške prednostne naloge, prilagojene regionalnim posebnostim

Na poti k večji prožnosti pri povezovanju s strategijo Evropa 2020

ODBOR REGIJ

26. poudarja, da skupaj z drugimi dejavnostmi, ki jih financira Evropska unija, kohezijska politika lahko ima in mora še naprej imeti odločilno vlogo tako pri omogočanju pametne, trajnostne in vključujoče rasti, kot jo predvideva strategija Evropa 2020, kakor pri **podpori skladnega razvoja** Unije s povečanjem notranjega potenciala vseh regij in s pomočjo zmanjšanja neravnovesij med evropskimi regijami, kakor predvideva člen 174 Pogodbe o delovanju Evropske unije;

⁽⁵⁾ Mnenje na lastno pobudo OR o strategiji za območje Severnega morja – Rokavskega preliva, CdR 99/2010 fin (poročevalec: Hermann Kuhn, DE/PES).

⁽⁶⁾ Mnenje na lastno pobudo o novih perspektivah za revizijo uredbe o EZTS, CdR 100/2010 rev. 3 (poročevalec: Alberto Nuñez Feijoo, ES/EPP).

27. podpira splošno načelo povezovanja med kohezijsko politiko in **cilji strategije Evropa 2020** in njenimi vodilnimi pobudami, da bi se dosegel napredek v smeri pametne, trajnostne in vključujoče rasti. Vendar meni, da so bila na tem področju v obdobju 2007–2013 že opravljena pomembna prizadevanja, ki jih je treba oceniti pred prevzemom obveznosti za večjo koncentracijo sredstev;

28. v tem pogledu opozarja, da **kohezijska politika ne sme služiti le strategiji Evropa 2020 in nacionalnim programom reform**, saj ima lastne cilje, zapisane v Pogodbi, tj. zmanjšanje ekonomskih, socialnih in regionalnih neskladij med regijami Evropske unije. Zato mora kohezijska politika temeljiti na položaju ozemelj, njihovih potrebah in razvojnem potencialu;

29. podpira splošno načelo „nabora“ širokih prednostnih področij na ravni Skupnosti, ki bi nadomestila sedanji sistem usmerjanja sredstev iz strukturnih skladov k omejujoče opredeljenim kategorijam izdatkov. Kljub temu nasprotuje **prevelikemu omejevanju števila teh prednostnih področij** na ravni novih nacionalnih dogovorov o razvojnih in naložbenih partnerstvih ter operativnih programov, da bi lokalnim in regionalnim oblastem ostalo dovolj manevrskega prostora za uresničevanje prednostnih ciljev iz strategije Evropa 2020 na regionalni ravni;

30. meni, da Evropska komisija nima pristojnosti, da na podlagi ugotavljanja in izpostavljanja močnih in šibkih točk regij nekatere od teh prednostnih področij, ki bi morala biti opredeljena na regionalni ravni na podlagi predvidenih regionalnih potreb, določi za obvezna. Prav tako meni, da **ne bi bilo dobro usmeriti vseh sredstev strukturnih skladov v prednostna področja**, ki jih bodo regije morale izbrati iz nabora Skupnosti. Ta določba bi bila v nasprotju z načelom celostnega pristopa, ki predpostavlja, da strategija razvoja temelji na naložbah v različnih sektorjih;

31. zato poziva Evropsko komisijo, naj **seznam prednostnih področij**, ki bi lahko bil del prihodnje uredbe o kohezijski politiki, ne bo preveč omejujoč, ne le zato, da bi se upoštevala teritorialna, ekonomska in socialna raznolikost vsake regije, temveč tudi, da bi bili preseženi cilji strategije Evropa 2020 na področjih socialne in teritorialne kohezije.

Na poti do resničnega upoštevanja cilja teritorialne kohezije

ODBOR REGIJ

32. odobrava načelo **večje prožnosti pri organizaciji operativnih programov**, da bi bilo mogoče ukrepati na različnih teritorialnih ravneh (podregionalni, regionalni, večeregionalni in makroregionalni) in pri tem upoštevati regionalne posebnosti ali funkcionalna območja, kot so porečja, gorska območja, otoška območja itd. Take ukrepe bi morali vsekakor podpreti regionalni akterji in zlasti regionalne oblasti v skupni želji, da jih povežejo v resničen teritorialni projekt, ne da bi se pri tem zmanjšal pomen regionalne ravni;

33. izraža željo, da bi se z določitvijo **teritorialne osrednje točke** v sklopu nabora EU, ki bi dopolnjevala teme, povezane s strategijo Evropa 2020, **cilj teritorialne kohezije** odrazil v novi strukturi kohezijske politike, da bi v okviru teritorialne kohezije zagotovili uravnoteženo prostorsko načrtovanje za spodbujanje medsebojne povezanosti regij in splošne usklajenosti politik. Poleg tega podpira predlog Evropske komisije, da bi se **upoštevale regije s teritorialnimi posebnostmi** ⁽⁷⁾;

34. poudarja, da je treba **najbolj oddaljenim regijam** še naprej namenjati posebno pozornost glede na poseben status, ki jim je priznan v členu 349 Lizbonske pogodbe. Opozarja, da je treba predvideti finančne ureditve za te regije kot nadomestilo za vrsto omejitev, kot so oddaljenost, otoška lega, majhna površina, gorat relief in težke podnebne razmere ter gospodarska odvisnost od majhnega števila proizvodov. Tako nadomestilo se zdi nujno potrebno, da bi najbolj oddaljenim regijam omogočil dostop do notranjega trga pod enakimi pogoji, kot jih imajo druge evropske regije;

35. podpira **večje upoštevanje urbane razsežnosti** v kohezijski politiki, tako da bi bila mesta in primestna območja bolje vključena v vse faze oblikovanja kohezijske politike, od nacionalnih programov reform do pogodb o razvojnih in naložbenih partnerstvih ter operativnih programov. V tem smislu želi, da bi bila urbana razsežnost v operativnih programih ustrezno upoštevana, in ponovno izraža željo po večjem spodbujanju pristopa celostnega urbanega razvoja. Opozarja namreč, da so za mestna območja pogosto značilne velike ekonomske, socialne in teritorialne neenakosti, na katere se je treba primerno odzvati. Ta pristop celostnega urbanega razvoja bi se moral opreti na dejavnosti v okviru Leipziške listine za preskušanje novega skupnega referenčnega okvira evropskega trajnostnega mesta. Poleg tega je treba mesta obravnavati kot središča rasti in razvoja celotne regije;

36. podpira predlog Evropske komisije, da se izvoljenim lokalnim in/ali regionalnim predstavnikom dodeli pomembnejša vloga pri pripravi in izvajanju strategij urbanega razvoja v okviru operativnih programov. Tako dodeljevanje odgovornosti lokalnim in regionalnim oblastem bi moralo temeljiti na bolj sistematičnem dodeljevanju **globalnih subvencij** zadevnim **mestom** in primestnim območjem. Odbor regij se zavzema za to, da bi se urbana razsežnost ohranila v okviru evropske kohezijske politike. Mesta so lahko pomemben motor rasti in inovacij. Poleg tega lahko krepitev odnosov med mestom in podeželjem na poseben način spodbuja ekonomsko, socialno

⁽⁷⁾ Prim. člen 174 PDEU: „podeželju, območjem, ki jih je prizadela industrijska tranzicija, in regijam, ki so hudo in stalno prizadete zaradi neugodnih naravnih ali demografskih razmer, kot so najsevernejše regije z zelo nizko gostoto prebivalstva, ter otoškim, čezmejnimi in gorskimi regijam“.

in teritorialno kohezijo EU ter hkrati prispeva k izvajanju strategije Evropa 2020. Za izpolnitev te naloge so tudi v prihodnje potrebni ukrepi za socialno in gospodarsko stabilizacijo ter trajnostni razvoj mest in problematičnih urbanih območij. Te ukrepe bi bilo treba načrtovati in izvajati v okviru regionalnih operativnih programov.

37. obžaluje, da **ni omenjena podeželska razsežnost**, saj po uporabljenih opredelitvah podeželska in primestna območja sestavljajo več kot 80 % ozemlja Unije. Poziva Evropsko komisijo, naj posebno pozornost posveti povezavi med različnimi vrstami občin – mestnimi območji (velika in majhna mesta) in podeželskimi območji, ki predstavlja pomemben element celovite politike regionalnega razvoja. Poleg tega želi, da bi podeželska razsežnost dobila svoje mesto v okviru prihodnje kohezijske politike in da se poiščeta boljša povezava in večja sinergija med ukrepi ESRR, ESS in EKSRP tako na ravni skupnega strateškega okvira kot tudi na ravni operativnih programov. Prav tako predlaga preoblikovanje obstoječega programa URBACT v program RURBACT⁽⁸⁾, ki bi omogočil spodbujanje izmenjave dobre prakse in oblikovanje mrež v zvezi z urbano in podeželsko problematiko ter povezavo, ki jo je treba vzpostaviti med tema dvema razsežnostma;

38. zato spodbuja **opredelitev teritorialne osrednje točke** operativnih programov, ki bi omogočila financiranje projektov, ki se izvajajo kot podregionalni teritorialni ukrepi. Nov pristop k lokalnemu razvoju mora postati celosten strateški okvir za podregionalni razvoj vseh zajetih regij, ne glede na to, ali so mestne, podeželske ali mestno-podeželske, in biti vključen v regionalne programe;

39. obžaluje, da peto poročilo o koheziji ne izpostavlja dovolj trenda povečevanja nekaterih **razlik na podregionalni ravni**. Te razlike zaznamujejo pojavi, kot je prostorsko ločevanje, ki vodijo v nekatere oblike getoizacije in stalno nazadovanje nekaterih oddaljenih območij. Z jasnim poudarkom na podregionalnih razlikah ob upoštevanju ustreznih statističnih podatkov in sprejetju ukrepov za zmanjševanje teh razlik bi prispevali k boljšemu upoštevanju cilja teritorialne kohezije na lokalni ravni, če se bo njihovo upravljanje izvajalo na regionalni ravni;

40. se strinja, da je treba **večjo pozornost nameniti pobudam za lokalni razvoj**, ki ga bo treba spodbuditi s pomočjo bolj sistematičnega sofinanciranja Skupnosti. Del operativnega programa bi moral biti po potrebi namenjen pobudam za lokalni razvoj (npr. partnerstev...). Lahko gre za

razpise regionalnih ali večregionalnih projektov⁽⁹⁾, namenjene spodbujanju vseh javnih (izvoljeni predstavniki lokalnih in regionalnih oblasti ali predstavniki javnih ustanov itd.) in zasebnih akterjev (podjetja, zbornice, socialna podjetja, zadruga, združenja itd.), da na podlagi celostnega pristopa pripravijo in izvajajo strategijo lokalnega razvoja⁽¹⁰⁾. Pobude za lokalni razvoj lahko precej prispevajo k institucionalnemu razvoju lokalnih oblasti, če jim je zagotovljena finančna podpora, vključno s programi tehnične podpore;

41. meni, da je cilj **teritorialne kohezije skupen vsem politikam Unije** ter mora temeljiti na skladnosti med sektor-skimi politikami in kohezijsko politiko ter na boljšem upoštevanju teritorialnega učinka vseh politik Unije v času njihove priprave. V tem smislu obžaluje, da Evropska komisija še ni izpolnila zahteve Odbora, naj pripravi belo knjigo o teritorialni koheziji⁽¹¹⁾;

42. obžaluje, da peto poročilo o koheziji **ne omenja storitev splošnega pomena**, čeprav je tesna povezava med temi storitvami in teritorialno kohezijo izrecno priznana v členu 14 PDEU in Protokolu 26, priloženem Lizbonski pogodbi. Zato ponavlja svojo zahtevo, naj se začne predhodno in naknadno ocenjevati teritorialni učinek politik Unije na storitve splošnega pomena.

Izvajanje kohezijske politike

Strateški pristop

ODBOR REGIJ

43. podpira **pripravo skupnega strateškega okvira**, ki bi zajel Kohezijski sklad, Evropski sklad za regionalni razvoj, Evropski socialni sklad, Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja in Evropski sklad za ribištvo. Želi pa, da bi ta strateški okvir skupaj opredelila Svet in Evropski parlament v sodelovanju z Odborom regij. Namen tega skupnega strateškega okvira mora biti določitev zadevnih področij uporabe ter posledično vlog in povezav med temi skladi EU v regijah EU, kakor tudi z drugimi skladi EU z jasno teritorialno razsežnostjo in tesno povezanostjo s strukturnimi skladi, kot so med drugimi financiranje vseevropskih omrežij ali morebitna prihodnja sklada za okolje in podnebje;

⁽⁸⁾ Program RURBACT bi temeljil na razvoju in krepitvi programa URBACT na podlagi izkušenj z mrežo RURACT, da bi bolje upošteval povezavo med urbano in podeželsko razsežnostjo.

⁽⁹⁾ Prim. npr. upoštevanje teritorialne kohezije v celostnem pristopu oblikovanja programov strukturnih skladov v Italiji v obdobju 2000–2006. Ti celostni teritorialni projekti zajemajo 7 regij NUTS II in se izvajajo na podregionalni ravni.

⁽¹⁰⁾ Prim. npr. lokalno akcijsko skupino v okviru programa LEADER+.

⁽¹¹⁾ Prim. mnenje Odbora regij o zeleni knjigi o teritorialni koheziji (poročevalec: Jean-Yves Le Drian, FR/PES), CdR 274/2008 fin.

44. meni, da obstoječe makroregionalne strategije lahko delujejo kot **strateški referenčni okviri na makroregionalni ravni**. Regionalne strategije, uvedene v okviru operativnih programov (ki izhajajo iz treh ciljev kohezijske politike), bi lahko temeljile na prednostnih nalogah navedenih makroregionalnih strategij;

45. zahteva, da Evropska komisija **natančno opredeli vsebino in načine izvajanja pogodb o razvojnem in naložbenem partnerstvu**, ki jih bodo s pogajanjem določile Evropska komisija in države članice. Poudarja, da je treba v praksi izvajati načela partnerstva in upravljanja na več ravneh, zato predlaga, da lokalne in regionalne oblasti sodelujejo pri pripravi, pogajanju in izvajanju teh pogodb, če so neposredno vključene v operativne programe, ki so predvideni v teh pogodbah. Te oblasti morajo sodelovati v postopku sprejemanja odločitev na nacionalni ravni glede prednostnih področij in finančnih obveznosti v zvezi z operativnimi programi, v katerih sodelujejo;

46. predlaga, da se tako s pogodbami o razvojnem in naložbenem partnerstvu kot tudi s teritorialnimi pakti za izvajanje strategije Evropa 2020 za vsako državo članico oblikuje **sistem upravljanja na več ravneh**, s katerim bi se povezale različne ravni (evropsko, nacionalno, regionalno in lokalno) v okviru okrepljenega partnerstva z regionalnimi in lokalnimi ravni. Zahteva, da so lokalne in regionalne oblasti (ki sofinancirajo in/ali soupravljajo javne storitve) podpisnice takih teritorialnih paktov⁽¹²⁾ in v celoti sodelujejo pri njihovi pripravi, pogajanju, izvajanju in spremljanju. Tako kot skupni strateški okvir bodo morali teritorialni pakti zajeti kohezijski sklad, ESRR, ESS, ESKRP in ESR ter zagotoviti skladnost z nacionalnimi programi reform, tako da bodo olajšali njihovo izvajanje na lokalni in regionalni ravni;

47. pozdravlja načrt, da bodo **operativni programi** tako kot v sedanjem obdobju **glavni instrument za izvajanje kohezijske politike**. V tem smislu opozarja, da bo morala Evropska komisija poskrbeti za polno sodelovanje lokalnih in regionalnih oblasti pri pripravi, pogajanju in izvajanju teh programov;

48. podpira pripravo **letnih poročil o izvajanju** za spremljanje uresničevanja ciljev v celotnem programskem obdobju, kot je v veljavi že danes. Po drugi strani pa ne vidi potrebe po uvedbi dodatne zahteve za ocenjevanje med izvajanjem programov potem, ko Evropska komisija že potrdi določen del skladov;

49. podpira predlog Evropske komisije, da se **organizira redna politična razprava** v različnih pristojnih organih institucij Evropske unije. V zvezi s tem je za Evropsko komisijo pripravljen organizirati razprave s svojimi člani na plenarnih zasedanjih ali sejah komisije COTER;

50. kot Evropska komisija tudi Odbor ocenjuje, da je nujno, da se **ministri za kohezijsko politiko redno srečujejo v**

⁽¹²⁾ Katere lokalne in regionalne oblasti bodo podpisnice, mora določiti vsaka država članica na podlagi porazdelitve podregionalnih pristojnosti.

uradni sestavi Sveta⁽¹³⁾, da izmenjajo podatke o napredku pri oblikovanju programov in ocenijo dosežen napredek pri zastavljenih ciljih.

Partnerstva in upravljanje

ODBOR REGIJ

51. meni, da je za uspešnost strategije Evropa 2020 potrebno izvajanje, v katero so preko **systema upravljanja na več ravneh** vključene različne zadevne strani na evropski, nacionalni, regionalni in lokalni ravni. V tem smislu opozarja, da je treba vzpostaviti teritorialne pakte, ki bi bolj neposredno vključevali regionalne in lokalne oblasti;

52. ponovno opozarja na pomen močnejših in **podrobnejših meril, ki omogočajo izvajanje načela partnerstva** z lokalnimi in regionalnimi oblastmi pri pripravi, pogajanju in izvajanju strateških ciljev Skupnosti in držav članic ter operativnih programov. Odbor pozdravlja dejstvo, da je Evropska komisija na podlagi svojih ocen poudarila, da je vključevanje lokalnih in regionalnih oblasti in socialno-ekonomskih akterjev na lokalni in regionalni ravni odločilni dejavnik za uspešnost kohezijske politike.

Uspešnost, pogojenost, spodbude in sankcije

ODBOR REGIJ

53. regionalne in lokalne oblasti močno spodbuja, naj zagotovijo čim boljše delovanje svojih **upravnih in institucionalnih zmogljivosti** ter razvijejo ustrezne finančne in človeške vire, da bodo lahko obvladale kompleksne projekte, ki jih financira EU, zlasti z vidika upravnih obremenitev in birokracije; poudarja, da je treba zagotoviti ustrezno raven financiranja, da se regionalnim in lokalnim oblastem ustrezno omogoči sodelovanje pri večjih projektih, ki se financirajo v okviru strukturnih skladov;

54. **odločno nasprotuje določbam o t. i. zunanji makroekonomski pogojenosti**, tj. zadrževanju sredstev iz strukturnih skladov, namenjenih regijam in mestom, v primeru napak in pomanjkljivosti njihovih nacionalnih vlad ali v primeru, da njihove nacionalne vlade ne spoštujejo Pakta za stabilnost in rast. Pri uporabi finančnih sankcij ali spodbud, povezanih s Paktom za stabilnost in rast, da bi se zagotovilo upoštevanje makroekonomskih pogojev, obstaja tveganje, da bodo kaznovane predvsem lokalne in regionalne oblasti, tudi če niso odgovorne za to, da države članice ne spoštujejo svojih obveznosti na tem področju⁽¹⁴⁾;

⁽¹³⁾ To bi lahko bila posebna sestava za kohezijsko politiko ali seje Sveta za splošne zadeve, ki bi bile namenjene kohezijski politiki v prisotnosti ministrov za kohezijsko politiko.

⁽¹⁴⁾ Mnenje OR z dne 1. decembra 2010 o okrepitvi usklajevanja ekonomskih politik, poročevalec: g. Tatsis (EL/EPP) CdR 224/2010 fin in resolucija ORj o prednostnih nalogah OR v letu 2011, sprejeta 2. decembra 2010 CdR 361/2010 fin (zlasti točka 10).

55. podpira oblikovanje (**notranje**) **pogojenosti** za boljšo učinkovitost kohezijske politike. Ta pogojenost mora biti tesno povezana s prednostnimi področji kohezijske politike, ne sme pa se nanašati na poskuse vzpostavitve povezav s širšimi strukturnimi reformami, ki nimajo veliko skupnega z delovanjem politike. Osredotočiti se mora na strukturne in institucionalne pogoje, potrebne za zagotovitev čim boljše uporabe kohezijskih sredstev. Biti mora preprosta, izvedljiva, sorazmerna in predhodno preverjena;

56. podpira **ohranitev evropskega sofinanciranja**, ki zagotavlja prevzem odgovornosti regionalnih akterjev. Kot v sedanjem obdobju je treba stopnje sofinanciranja prilagoditi glede na cilj v skladu s stopnjo razvoja vsake regije. Vendar pa Odbor nasprotuje vsakršnemu zmanjšanju stopenj sofinanciranja, ki ne smejo služiti kot spremenljivke za prilagajanje v primeru zmanjšanja proračunskih sredstev zaradi medinstitucionalnega dogovora o prihodnjih finančnih perspektivah. Poleg tega je Odbor skeptičen do spreminjanja stopenj sofinanciranja glede na dodano vrednost Skupnosti, vrsto ukrepov in upravičence, ki ga je predlagala Evropska komisija. S takšnim spreminjanjem lahko pride do zapletov, ki bi lahko povzročili nepravilnosti, in še večje zahtevnosti naloge oblasti upravljanja. Nazadnje opozarja, da je treba za vsak operativni program uvesti stopnje sofinanciranja po osrednjih točkah, da bodo prilagojeni zastavljenim prednostnim ciljem;

57. **nasprotuje predlogu oblikovanja rezerve za uspešnost**, ki bi temeljila na ciljnih strategije Evropa 2020, za katero je težko opredeliti objektivna merila za dodelitev sredstev. Pri rezervi za uspešnost obstaja tveganje, da bo koristila najuspešnejšim regijam, pri tem pa ne bodo upoštevana prizadevanja nekaterih regij, ki s teritorialnega, ekonomskega ali socialnega vidika nimajo ugodnih pogojev, prav tako pa ne bo upoštevana narava nekaterih rešitev, zlasti zahtevnih celostnih rešitev, za katere je potrebna dolgotrajna priprava. Zaradi rezerve za uspešnost bodo morda države članice opredelile manj ambiciozne cilje. Poleg tega Odbor meni, da oblikovanje rezerve za uspešnost na evropski ali nacionalni ravni ne zagotavlja boljše učinkovitosti naložb. V nasprotju s tem bi bilo treba podpreti oblikovanje rezerve za prožnost (ki ne bi temeljila na merilu uspešnosti) na podlagi samodejno sproščenih sredstev v programskem obdobju, ki bi bila namenjena:

— financiranju poskusnih pobud na področju pametne, trajnostne ali vključujoče rasti;

— uporabi strukturnih skladov v primeru gospodarske, socialne ali ekološke krize v povezavi s Skladom za prilagoditev globalizaciji in Solidarnostnim skladom Evropske unije;

58. **se strinja, da je treba vzpostaviti nove oblike (t. i. notranje) finančne pogojenosti, ki bi bile vezane na rezultate**, hkrati pa meni, da je treba za zagotovitev skladnega izvajanja sistema strukturne pogojenosti opredeliti splošna, pravična in sorazmerna merila, ki temeljijo na načelu enake obravnave, na podlagi katerih bo mogoče jasno opredeliti, če je določen pogoj izpolnjen. Količinski cilji morajo služiti strateškemu vodenju programov in ne ustvarjati nesorazmernih dodatnih stroškov. Ti cilji, opredeljeni s pomočjo določenega števila kazalnikov izvedbe in rezultatov, omogočajo merjenje napredka, doseženega v primerjavi z izhodiščnim položajem, in dosege ciljev, s katerimi se uresničujejo prednostne naloge. Torej ne smejo biti predmet sankcij, če pričakovani rezultati niso v celoti doseženi. Kakor so opozorili tudi ministri za kohezijsko politiko 22. in 23. novembra 2010 v Liègeu, je najnujnejša pogojenost že vzpostavljena in je dokazala svojo učinkovitost. Gre predvsem za pravilo samodejne sprostitve sredstev, pravilo o zaprtju, potrditev sistemov nadzora in revizije, načel dodanosti in sofinanciranja itd. Te notranje pogojenosti bi se torej lahko nadejavale in izboljšale;

59. opozarja, da je OR zaradi prispevka lokalnih in regionalnih oblasti na podlagi načela sofinanciranja povsem upravičen do sodelovanja v konstruktivnem dialogu, ki ga želi Evropska komisija z namenom bolj poglobljene obravnave načinov izvajanja pogojenosti, predvidenih v petem poročilu o koheziji, v okviru „**projektna skupine**“ za pogojenost in skupaj z državami članicami in Evropskim parlamentom.

Ocena in pričakovani rezultati

ODBOR REGIJ

60. podpira predlog Evropske komisije, da se je treba **bolj usmeriti na rezultate** s pomočjo jasnih in merljivih ciljev in kazalnikov rezultatov, predhodno opredeljenih v skladu s posebnimi cilji vsake regije. Kljub temu nasprotuje nameri Komisije, ki želi uspešnost ocenjevati zgolj na podlagi doseženega napredka pri uresničevanju ciljev strategije Evropa 2020. Zato opozarja, da programsko obdobje 2007–2013 že predstavlja napredek na tem področju, saj je bilo uvedeno predhodno, vmesno in naknadno ocenjevanje, in ta napredek bo treba pregledati, preden se podamo naprej po tej poti;

61. podpira uporabo **omejenega števila skupnih kazalnikov**, povezanih z ekonomsko, socialno in teritorialno kohezijo ter strategijo Evropa 2020, da bi Evropska komisija lahko oblikovala celovito in stalno ocenjevanje v celotnem programskem obdobju. Vsekakor mora biti večina kazalnikov oblikovana na regionalni ravni v skladu s teritorialnimi posebnostmi vsake regije in prednostnimi nalogami, hkrati pa odražati potrebo, da se predlaga rešitev na področju teritorialnega razvoja.

Instrumenti finančnega inženiringa

ODBOR REGIJ

62. **podpira uporabo instrumentov finančnega inženiringa**, da bi se povečal učinek vzvoda skladov Skupnosti. Kljub temu pa izraža obžalovanje, da Komisija pri določanju upravičenosti do pomoči uporablja tematske omejitve, in meni, da je treba državam članicam dati možnost, da odločijo, na kateri ravni (nacionalni, regionalni) se bodo finančni instrumenti izvajali najučinkoviteje. Uporabo teh instrumentov bo vsekakor treba poenostaviti in jasno opredeliti, da bi:

- poenostavili sodelovanje EIB in drugih bančnih organov, ki so pomembni na nacionalni, regionalni ali lokalni ravni;
- spodbudili lokalne in regionalne oblasti k širši uporabi teh instrumentov ter poskrbeli za njihovo izvajanje;
- zadostili potrebam vseh regij, in sicer tako velikih kot malih, saj so sedanji instrumenti usmerjeni izključno na obsežne dejavnosti;

63. izraža dvom o predlogu Evropske komisije, da bi **finančno podpora podjetjem** usmerjala v glavnem z instrumenti finančnega inženiringa, pri tem pa ohranila subvencije za sofinanciranje konkretnih podpornih shem za inovacije, varstvo okolja itd. Pomoč podjetjem v okviru kohezijske politike se ne bi smela izvajati izključno s finančnim inženiringom, ki ne odpravlja potrebe po nepovratnih sredstvih, saj vseh dejavnosti ni mogoče financirati s posojili. Poleg tega vsi subjekti niso sposobni izvajati projektov, financiranih s posojili. Kriza je pokazala, da tržni instrumenti v času gospodarske recesije niso vzdržni. Lokalne in regionalne oblasti morajo opredeliti vrsto najprimernejše pomoči v skladu z ekonomskim in podjetniškim položajem vsake regije in ob upoštevanju politike konkurence in zlasti pomoči za regionalne cilje.

Poenostavitev

ODBOR REGIJ

64. **nasprotuje bistvenemu spreminjanju sedanjega sistema upravljanja strukturnih skladov**, kakor predlaga Evropska komisija v okviru prenovitve finančne uredbe. Zato poziva Evropsko komisijo, naj ohrani sedanji sistem, ki začenja kazati rezultate v smislu zmanjšanja števila napak in nepravilnosti in ki bi ga bilo treba ustrezno izboljšati in poenostaviti;

65. poudarja, da je za učinkovitost in večjo uspešnost kohezijske politike treba doseči ravnovesje med poenostavitvijo in učinkovitostjo postopkov ter finančnega upravljanja, da bi kohezijska politika postala izvedljivejša in preglednejša. Priznanje vseh pristojnosti regij pri upravljanju in nadzoru operativnih

regionalnih programov bi bilo del tega ravnovesja. Odbor regij bi tudi moral imeti možnost predložiti rešitve, da se bolj poenostavijo pravila, ki za upravne oblasti urejajo uporabo skladov, za upravičence pa prejemanje sredstev. Evropsko komisijo tudi poziva, naj še nadalje razmišlja o poenostavitvi, zlasti zato, da bi bilo mogoče skrajšati roke za plačilo upravičencem;

66. spodbuja Evropsko komisijo, naj uporabi poenostavljene metode plačila upravičencem v obliki **določitve pavšala za stroške** za ESRR in ESS. Poziva države članice, naj podprejo lokalne in regionalne oblasti, da bi bilo mogoče hitro izvesti te določbe, kar bi med drugim prispevalo k boljšemu osredotočanju programov na pričakovane rezultate;

67. bi pozdravil uvedbo **pregleda postopkov**, povezanih s programi **teritorialnega sodelovanja**, in sicer z namenom vzpostaviti skupna pravila za vse programe, da bodo lahko nacionalno sprejeti revizijski postopki veljali za partnerje, s čimer bo odpravljena potreba, da vodilni partnerji preverjajo revizije iz drugih držav članic;

68. ima pridržke glede predloga Evropske komisije o uvedbi **izjav o zanesljivosti**, dogovorjenih med upravnimi organi in Računskim sodiščem. Tak predlog ne sme dodatno obremenjevati regionalnih in lokalnih oblasti s pravili za nadzor in revizijo ter Evropski komisiji odvzeti odgovornost za razlago in podporo na tem področju;

69. poudarja, da morajo ravnanja **finančnega nadzora in revizije** jasno temeljiti na izpolnjevanju zakonskih zahtev in biti sorazmerna, in odločno nasprotuje procesu „vsiļjene ureditve“, pri čemer se organe upravljanja „spodbuja“, da oblikujejo nekatere načrte ocenjevanja v primerih, ko za to ni nika-kršne potrebe, in pri čemer standardni kontrolni sezname, ki jih uporabljajo revizorji, zagotavlja pa jih Odbor za usklajevanje skladov, vsebujejo postavke, ki jih ni v uredbah EU, niti niso zahteva v nacionalnih ureditvah;

70. pozdravlja predlog Evropske komisije, da za prvo programsko leto ne bi veljalo **pravilo samodejne sprostitve sredstev**, in želi, da bi se poraba prvega leta lahko upravičila šele ob izteku operativnega programa. Taka določba bi pomagala nadoknaditi zamude z začetka programskega obdobja. Kljub temu bi morale Evropska komisija in države članice poskrbeti, da bodo operativni programi sprejeti čim prej, da se zmanjšajo tveganja zamud na začetku obdobja;

71. obžaluje, da Evropska komisija ne predlaga poenostavitve v zvezi s **projekti, ki ustvarjajo dohodek**, katerih način obračunavanja se zdi zaradi njegove zapletenosti neproduktiven in odvrča možne nosilce projektov. Sicer pa Evropsko komisijo spodbuja, naj poenostavi in pospeši sistem potrjevanja velikih projektov;

72. podpira uskladitev **pravil o upravičenosti odhodkov** med področji ukrepanja, finančnimi instrumenti in skladi z natančnimi določbami skupnega strateškega okvira in izvedbenimi pravnimi določbami, ki izhajajo neposredno iz tega okvira, da bi se poenostavili postopki izvajanja in zmanjšala tveganja nepravilnosti. Vsekakor bo treba učinkovito poskrbeti za to, da bodo regionalne in lokalne oblasti pri uvajanju teh pravil o upravičenosti polno sodelovale z državami članicami, da bo na nacionalni in regionalni ravni zagotovljeno enotno razumevanje in uporaba predpisov Skupnosti.

V Bruslju, 1. aprila 2011

Predsednica
Odbora regij
Mercedes BRESSO
